

Tillståndsprövning av vätgasanläggningar

Bakgrund

År 2045 ska Sverige, enligt riksdagens långsiktiga klimatmål, inte längre ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Inom EU pågår också omfattande omställningsarbete för att minska utsläppen av exempelvis koldioxid. I och med den gröna omställningen har vätgas blivit en attraktiv energibärare och råvara inom flera branscher, bl.a. stålindustrier, raffinaderier och tillverkning av metanol från koldioxid. Vätgas kan också användas som fordonsbränsle. Omställningen har medfört en planerad nyetablering av en lång rad olika typer av verksamheter där produktion och hantering av vätgas får en viktig roll. På grund av begränsade möjligheter att idag transportera vätgas i en större skala i Sverige, behöver tillverkningen av vätgas oftast ske på plats där den ska användas. En utökad användning av vätgas har också medfört att hanteringen kan komma att ske mer samhällsnära, t.ex. i form av tankstationer för fordon.

Tillverkning av vätgas och lagring i större mängder är oftast tillståndspliktigt enligt miljöbalken. Denna vägledning riktar sig till verksamhetsutövare som planerar att söka tillstånd för en verksamhet där det produceras och/eller lagras vätgas. Vägledningen ska ses som ett komplement till Länsstyrelsen Skånes generella vägledning "Att söka tillstånd" där det finns mer generell information om tillståndsprocessen och vad en ansökan ska innehålla.

Vägledningen är framtagen inom projektet EHRIN – Excellent Hydrogen Regions in Europe, som Länsstyrelsen Skåne deltar i.

Om vätgas

Vätgas är det lättaste grundämnet och det har ett högt energiinnehåll per viktenhet. Vätgas är en läckagebenägen gas som brinner med en mycket het låga och kan detonera. Den har även en låg antändningsenergi och har stort brännbarhetsområde. Lagring

2024-11-04

av komprimerad vätgas sker ofta vid höga tryck och ämnet kan lättare läcka än andra gaser. Vätgas kan också förspröda material, vilket även inkluderar stål. Allt detta medför att det finns stora risker som måste hanteras vid produktion och lagring av vätgas. Erfarenheter från användning av andra traditionella energigaserna som metan och gasol går därför inte att tillämpa rakt av på vätgasetableringar.

Tillverkning av vätgas

Den största delen av den vätgas som används i dag tillverkas genom ångreformeringsprocesser (t.ex. SMR) eller andra termo-kemiska processer. Tillverkning genom elektrolys av vatten i stor skala har tidigare inte ansetts vara gångbart pga. en hög energiåtgång, men i och med den gröna omställningen ses nu detta också som ett alternativ.

Alla processer för tillverkning av vätgas använder någon form av kemisk reaktion och vätgas kan både anses vara ett bränsle/en energibärare och en kemisk produkt som kan användas som en råvara. Eftersom lagstiftningen ser lite olika ut beroende på vad vätgasen ska användas till kan det variera när det krävs tillstånd enligt miljöbalken.

Relevant lagstiftning

Tillverkning och hantering av vätgas omfattas av en rad olika lagstiftningar. I detta avsnitt ges en överblick över de mest relevanta som är kopplade till tillståndsplikt och prövningen.

I de flesta fall sker prövningen endast enligt 9 kap. miljöbalken (miljöfarlig verksamhet), men det kan också vara aktuellt med en prövning enligt 11 kap. miljöbalken (vattenverksamhet) om verksamheten innefattar uttag av grund- eller ytvatten (se mer nedan under avsnittet om 11 kap. miljöbalken). Denna prövning görs gemensamt och ansökan ska omfatta både den miljöfarliga verksamheten och vattenverksamheten. Denna vägledning fokuserar dock huvudsakligen på prövningen enligt 9 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen har tagit fram ett flödesschema som kan användas som stöd för att avgöra om och när en verksamhet är tillståndspliktig enligt 9 kap. miljöbalken som ligger som en bilaga till denna vägledning.

Miljöprövningsförordningen (2013:251)

Det finns en rad olika prövningskoder i miljöprövningsförordningen (MPF) som är relevanta för tillverkning och hantering av vätgas. I bestämmelserna som innehåller verksamhetskoder för de olika verksamheterna anges också vilken typ av tillståndsplikt som gäller, A- eller B-verksamhet, eller om verksamheten är anmälningspliktig, C-verksamhet. Detta påverkar vilken prövningsmyndighet eller tillsynsmyndighet som är aktuell och i förlängningen till viss del omfattningen på det underlag som ska ligga till grund för prövningen. Vissa typer av verksamheter kan efter beslut av länsstyrelsen i samrådsskedet endast behöva lämna in ett så kallat förenklat underlag som redovisar de huvudsakliga miljöeffekterna istället för en fullständig miljökonsekvensbeskrivning.

Den prövande myndigheten är miljöprövningsdelegationen (MPD) vid länsstyrelsen för B-verksamheter och mark- och miljödomstol för A-verksamheter. Om en gemensam prövning av den miljöfarliga verksamheten och vattenverksamheten ska ske, är den prövande myndigheten alltid mark- och miljödomstolen. Anmälningspliktiga verksamheter, C-verksamheter, prövas av tillsynsmyndigheten som normalt sett är den kommunala miljönämnden (eller motsvarande).

12 kap. Kemiska produkter

Vid tillverkning av vätgas som *inte enbart* ska användas som ett bränsle (t.ex. som en råvara till en process eller ett reduktionsmedel) omfattas verksamheten av någon av nedanstående prövningskoder i 12 kap. MPF:

23 § Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.23-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton gaser per kalenderår.

24 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.24-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton gaser per kalenderår.

Kommentar: Notera att båda prövningskoderna innehåller -i vilket innebär att verksamheterna är så kallade industriutsläppsverksamheter (IED-verksamheter) enligt 1 kap. 15 MPF och 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250) och därmed omfattas av industriutsläppsbestämmelserna. Se mer nedan om detta.

2024-11-04

21. kap. Gas- och vätskeformiga bränslen m.m.

I det fall det är säkerställt att vätgasen *endast* kommer att användas som bränsle har verksamheten någon av följande provningskoder i 21 kap. MPF:

4 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 40.05-i gäller för anläggning för förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol där anläggningen har en kapacitet att överföra 20 megawatt tillförd bränsleeffekt eller mer.

Kommentar: Denna provningskod gäller bara om anläggningen är direkt kopplad till en förbränningsanläggning. Detta skulle kunna vara aktuellt vid lagring av vätgas som ska användas i en förbränningsanläggning vid belastningstoppar istället för naturgas eller olja.

5 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 40.15 gäller för anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka mer än 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår.

6 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 40.20 gäller för anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka högst 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår.

Kommentar: Tänk på att det måste framgå i ansökan eller anmälan hur det säkerställs att produkten enbart används som bränsle. Vid extern tillverkning av vätgas för leverans till olika kunder kan det vara svårt att verifiera detta.

23 kap. Fordonsservice och drivmedelshantering

Om det inte sker någon tillverkning, vätgasen är avsedd som motorbränsle, t.ex. vid en tankstation, och lagringsmängderna är låga men över en viss nivå kan anläggningen vara anmälningspliktig istället för tillståndspliktig. Detta innebär att verksamheten i så fall ska anmälas till den kommunala tillsynsmyndigheten istället. Verksamheten har följande provningskod enligt 23 kap. MPF:

2 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 50.20 gäller för anläggning där det per kalenderår hanteras

1. mer än 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle, eller

2024-11-04

2. mer än 1 miljon normalkubikmeter gas avsedd som motorbränsle.

Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 20 kap. 1, 2 eller 3 §.

Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Av 5 och 6 §§ förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH) framgår det att det även finns en tillståndsplikt för hantering av farliga ämnen, utöver tillståndsplikten i MPF. Bestämmelserna anger att om det i verksamheten hanteras farliga ämnen i den omfattning som anges i avdelning 4 till samma förordning, så är verksamheten tillståndspliktig.

I avdelning 4 anges maximala lagringsmängder för en rad olika farliga ämnen, som är desamma som för den högre kravnivån enligt Sevesolagstiftningen (se nedan). Detta innebär att om verksamheten är en Sevesoverksamhet på den högre kravnivån är verksamheten också tillståndspliktig även om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt någon verksamhetskod i MPF.

Den högre kravnivån enligt Sevesolagstiftningen är för vätgas 50 ton. Detta innebär att om det kan förekomma 50 ton eller mer vid anläggningen vid ett enskilt tillfälle (t.ex. genom lagring och den mängd som kan finnas i ledningar) är verksamheten tillståndspliktig enligt 6 § FMH. Det är Miljöprövningsdelegationen som prövar sådana verksamheter.

11 kap. miljöbalken (vattenverksamhet)

Vid tillverkning av vätgas genom elektrolys krävs vatten som råvara. Det kan inte ses som självklart att det finns tillräcklig kapacitet av kommunalt renvatten för processerna och det kan därför finnas behov av att ta ut grund- eller ytvatten för verksamheten.

Bortledning av grund- och ytvatten är en vattenverksamhet som kan vara tillståndspliktig enligt 11 kap. 9 § miljöbalken. Det krävs inte tillstånd om det är uppenbart att vare sig allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena (11 kap. 12 § miljöbalken). Det är sökandens uppgift att redogöra för påverkan på allmänna och enskilda intressen vid en sådan bedömning.

2024-11-04

Av 19 § förordning (1998:1388) om vattenverksamheter framgår att vissa typer av vattenuttag är anmälningspliktiga istället för tillståndspliktiga. Detta gäller endast uttag av ytvatten enligt följande:

- Uttag av högst 600 m³/dygn, dock högst 100 000 m³/år från ett vattendrag, eller
- Uttag av högst 1 000 m³/dygn, dock högst 200 000 m³/år från ett annat vattenområde än ett vattendrag

Ett vattenuttag som endast är anmälningspliktigt ska anmälas till länsstyrelsen, men uttaget har inte samma rättsliga skydd som om det hade tillståndsprövats.

Industriutsläppsdirektivet (IED)

Tillverkning av vätgas som kemisk produkt, genom kemiska processer (som elektrolys) och i industriell skala omfattas av EU:s industriutsläppsdirektiv (IED). Detta innebär att verksamheten omfattas av vissa EU-gemensamma bestämmelser, bl.a. bestämmelser om bästa tillgängliga teknik och utsläppsnivåer (BAT-slutsatser) som rör kemisk industri, som CWW¹ och WGC². Det kan även tillkomma specifika BAT-slutsatser för tillverkning av vätgas, men beslut om detta har ännu inte fattats. En statusrapport kan även behövas tas fram för anläggningen. En statusrapport ska redovisa föroreningsituationen i mark och grundvatten inom verksamhetsområdet.

Den 15 juli 2024 publicerades ett ändringsdirektiv för IED. Ändringsdirektivet ska vara infört i nationell lagstiftning senast den 1 juli 2026. Ändringarna innebär bl.a. att endast anläggningar som har en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn för produktion av vätgas genom elektrolys av vatten kommer att omfattas av IED. Detta medför att mindre produktionsanläggningar för vätgas tillverkad genom elektrolys av vatten inte omfattas av kraven i IED. Annan produktion av vätgas som kemisk produkt omfattas alltid av IED.

Ändringen i IED kommer att medföra att miljöprövningsförordningen kommer att behöva ändras, men det finns ännu inga uppgifter om när detta kan komma att ske. Då ett

---

¹ Rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn

² Rening och hantering av avgaser inom den kemiska sektorn

2024-11-04

EU-direktiv inte är direkt gällande i Sverige utan måste implementeras i svensk lagstiftning är det den som gäller till dess att den är uppdaterad.

Läs mer på Naturvårdverkets hemsida om IED, BAT-slutsatser och statusrapport: <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/industriutslapp-ied/industriutslappsdirektivet-ied/>

Sevesolagstiftningen

Vätgas anges som farligt ämne (väte, punkt 15) i del 2, bilaga 1 till förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ("Sevesoförordningen"). Detta medför att hanteringen av vätgas kan innebära att verksamheten blir en Sevesoverksamhet, vilket gäller oavsett om man producerar vätgas eller bara lagrar vätgas.

Även syrgas är ett Sevesoämne och i det fall man även avser att samla upp och lagerhålla denna gas, behöver den ingå i beräkningen för att avgöra om man är en Sevesoverksamhet eller inte.

I Sevesolagstiftningen finns två olika nivåer med olika krav på skyddsåtgärder, den lägre kravnivån och den högre kravnivån. För vätgas är den lägre kravnivån 5 ton och den högre kravnivån 50 ton. För syrgas ligger den lägre kravnivån på 200 ton och den högre kravnivån på 2 000 ton.

Som framgår ovan i avsnittet om förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är verksamheten tillståndspliktig om den högre kravnivån överskrids. Listan över farliga ämnen i avdelning 4 i denna förordning är alltså densamma som i bilaga 1 till Sevesoförordningen.

Om den maximala momentana mängden vätgas (och syrgas) som kan förekomma överskrider den lägre kravnivån ska verksamhetsutövaren genomföra ett samråd och anmäla verksamheten till tillsynsmyndigheten för Sevesolagstiftningen (länsstyrelserna). Ska verksamheten tillståndsprövas behövs dock inte någon separat anmälan enligt Sevesolagstiftningen. Verksamhetsutövaren ska även ta fram ett handlingsprogram och säkerhetsledningssystem för Sevesoverksamheten. Överskrider den högre kravnivån är verksamheten tillståndspliktig enligt 5 och 6 §§ FMH, vilket kan vara aktuellt om det enbart rör sig om lagring av vätgas. Samrådet är då gemensamt för miljöbalken och

2024-11-04

Sevesolagstiftningen. Verksamhetsutövaren ska utöver handlingsprogram och säkerhetsledningssystem även ta fram en säkerhetsrapport för Sevesoverksamheten som ska bifogas ansökan.

Viktigt att tänka på är att det finns särskilda bestämmelser i plan- och bygglagen (2010:900) (PBL) kopplade till Sevesolagstiftningen, se nedan under avsnittet om PBL.

För mer information om Sevesolagstiftningen och kraven i den på Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) hemsida: <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/seveso/>

Plan- och bygglagen (2010:900)

I PBL finns det bestämmelser som tydliggör kravet på att kommunen ska upprätthålla tillräckliga skyddsavstånd mellan Sevesoverksamheter och bostäder, större trafikleder och andra områden som används av allmänheten. Av 4 kap. 2 § PBL framgår att kommunen med en detaljplan ska pröva ett mark- och vattenområdes lämplighet för bebyggelse etc. om den anläggning som etableras omfattas av Sevesolagstiftningen. Detta innebär att det måste finnas en detaljplan som kan inrymma en Sevesoverksamhet för att verksamheten ska kunna etableras på platsen.

Av kommunens översiktsplan framgår hur markområdena planeras att användas i framtiden. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande på samma sätt som detaljplanerna, men är ett viktigt vägledande dokument för att bedöma om en verksamhet är lämplig på platsen med tanke på den utveckling som kan ske i närområdet. Det kan t.ex. vara olämpligt med etablering av en vätgasanläggning på en plats om kommunen planerar att bygga bostäder i närliggande områden.

I miljöbalkens allmänna hänsynsregler finns en lokaliseringsregel (2 kap. 6 § miljöbalken) som anger att man inte får meddela ett tillstånd som strider mot gällande detaljplan. Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen inte motverkas. Det är därför viktigt att detaljplanefrågan är utredd innan en tillståndsansökan lämnas in. Vad som anges i översiktsplanen kan också ligga till grund för tillståndsmyndighetens bedömning av lokaliseringen.

För mer information, läs på Boverkets hemsida om Sevesoverksamhet i detaljpaneläggning:

2024-11-04

<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/riskhantering-och-pbl/seveso/om-seveso/i-pbl-processer/planlaggning/detaljplan/>

Lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Eftersom vätgas är en brandfarlig gas omfattas hanteringen utöver bestämmelserna i miljöbalken, dess förordningar och Sevesolagstiftningen också av lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) samt dess förordningar och föreskrifter. Denna lagstiftning är parallell och tillstånd enligt LBE söks separat.

I lagstiftningen finns bl.a. krav på hur byggnader, anläggningar och anordningar ska utformas. För hantering över vissa volymer krävs tillstånd för hantering av brandfarlig vara och detta söks hos räddningstjänsten i den kommun som verksamheten bedrivs i. Dessa bestämmelser gäller parallellt med miljöbalken och Sevesolagstiftningen.

Gränsen för när tillståndsplikt börjar gälla beror på vilken typ av verksamhet det är och om vätgasen förvaras inom- eller utomhus. Om det är en publik verksamhet (dvs. där allmänheten har tillträde, som drivmedelsstationer) går gränsen redan vid 2 liter om någon del av hanteringen sker inomhus. Om det inte är en publik verksamhet (t.ex. en industri där obehöriga inte har tillträde) går gränsen vid 250 liter om hanteringen sker inomhus. Om all hantering sker utomhus går gränsen för tillståndsplikt vid 60 liter för publika verksamheter och 1 000 liter för icke publika verksamheter. När tillståndsplikten börjar gälla framgår i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBS 2013:3) om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor.

MSB ser för närvarande över föreskrifterna avseende hantering av brandfarliga gaser med särskilt fokus på hantering av vätgas. Det pågår också ett omfattande utvecklingsarbete hos myndigheten för att kunna ge stöd till verksamheter och andra myndigheter. Läs gärna mer på MSB:s hemsida om vätgas:

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/brandfarligt-och-explosivt/brandfarliga-gaser/vatgas/>

2024-11-04

Vad behöver en ansökan innehålla?

En ansökan om tillstånd enligt miljöbalken måste alltid innehålla vissa specifika delar, bl.a.

- Ansökningshandling med yrkanden (vad ni söker tillstånd för) och förslag till villkor. Tänk på att även inkludera eventuell vattenverksamhet i ansökan och villkorsförslagen. Om det finns planer att även omhänderta syrgas som produceras vid elektrolys ska detta också inkluderas.
- Teknisk beskrivning där bl.a. en beskrivning av tillverkningsprocessen, anläggningens olika delar och utformning ska framgå.
- Miljökonsekvensbeskrivning där bl.a. verksamhetens miljöeffekter och påverkan ska framgå.

Till dessa handlingar kan olika typer av utredningar, kartor och liknande bifogas som bilagor. För mer information om tillståndsprocessen och vad en ansökan generellt sett ska innehålla, läs Länsstyrelsen Skånes vägledning "Att söka tillstånd".

För en vätgasanläggning anser Länsstyrelsen Skåne att ansökan specifikt minst behöver innehålla följande information:

- Uppgifter om årlig produktionsmängd, årlig hanteringsmängd och momentan lagringsmängd (i ton) av vätgas (och ev. syrgas) samt vid vilka tryck gasen kommer att hanteras.
- En tydlig beskrivning av hur verksamheten är förenlig med gällande detaljplan. Om en ny detaljplan håller på att tas fram ska denna beskrivas samt i vilket stadium planprocessen befinner sig i.
- Tydlig beskrivning av anläggningen samt en redovisning av om utformningen är enligt standard eller om den avviker från det som anges i branschstandard. Det räcker inte att hänvisa till en branschstandard för att beskriva utformningen, då denna inte är tillgänglig för allmänheten. Vid flera tänkbara utformningar ska samtliga beskrivas.
- Utförlig riskutredning som är anpassad för den specifika anläggningen (se mer nedan).

2024-11-04

- Redovisning av skyddsåtgärder som kommer att vidtas och hur de är kopplade till de risker som identifierats i riskutredningen. Det är inte tillräckligt att hänvisa till LBE eller branschstandarder, utan de skyddsåtgärder som ska vidtas i det specifika fallet ska beskrivas.
- Uppgifter om energianvändning och vilka energihushållande åtgärder som kan vidtas.
- Uppgifter om vattenförbrukning (särskilt vid tillverkning av vätgas genom elektrolys) samt hur ett eventuellt vattenuttag kan komma att påverka omgivningen (vid prövning av vattenverksamhet).

Vad behöver en riskutredning innehålla?

Risk och effekter som kan uppkomma vid en olycka ska alltid beaktas i miljöprövningen. Därför är en riskutredning för den planerade vätgasanläggningen en mycket viktig del i det underlag som ska lämnas in.

Det finns inga specifika krav på vilken typ av riskutredning som ska göras, men den ska tydligt beskriva vilka scenarier som kan uppkomma, vilka effekter de har samt vilka skyddsåtgärder som behöver vidtas. Fokus för riskutredningen ska vara påverkan på tredje man och yttre miljö. Läs gärna mer i MSB:s vägledning om risker kopplade till miljöprövning: [Olycksrisker och MKB_dec 2012 \(msb.se\)](https://www.msb.se/publikationer/olycksrisker-och-mkb-dec-2012).

Följande punkter behöver ingå i en riskutredning:

- En redovisning av anläggningens utformning med information om rördimensioner och arbetstryck, gärna med ritning.
- En beskrivning av omgivningarna, t.ex. avstånd till närboende och känslig verksamhet där allmänheten kan befinna sig.
- Identifierade dimensionerande olycksscenarier.
- Vilka skadekriterier jämförs scenarierna mot? Tänk på att det inte finns några fastställda riskkriterier i svensk lagstiftning utan en beskrivning av vilka kriterier som används och varför dessa har valts behöver ingå.

2024-11-04

- Utfall för de olika scenarierna och hur omgivningen kan påverkas. (Relevanta aspekter kan bl.a. vara tryckvåg vid explosion och värmestrålning vid brand och jetflamma, men även annan påverkan kan förekomma).
- En redovisning av potentiella dominoeffekter, t.ex. om brand i en anläggningsdel kan påverka en annan, eller om en olycka kopplat till transport av farligt gods kan påverka anläggningen.
- En redovisning av vilka åtgärder som kan vidtas för att minska risken och vilka som kommer att vidtas för den aktuella anläggningen. Tänk på att både redovisa sannolikhets- och konsekvensbegränsande åtgärder och utgå från principerna för riskminskning:
  - 1) Riskeliminierande åtgärder, t.ex. ersättning av utrustning och minskning av lagringsmängder
  - 2) Passiva åtgärder, t.ex. skyddsavstånd och fasta skyddsbarriärer
  - 3) Aktiva åtgärder, t.ex. automatiska ventiler och sprinklers
  - 4) Manuella åtgärder, t.ex. manuell avstängning av ventiler och andra organisatoriska åtgärder
- En redovisning av hur riskbilden ser ut efter vidtagna åtgärder.

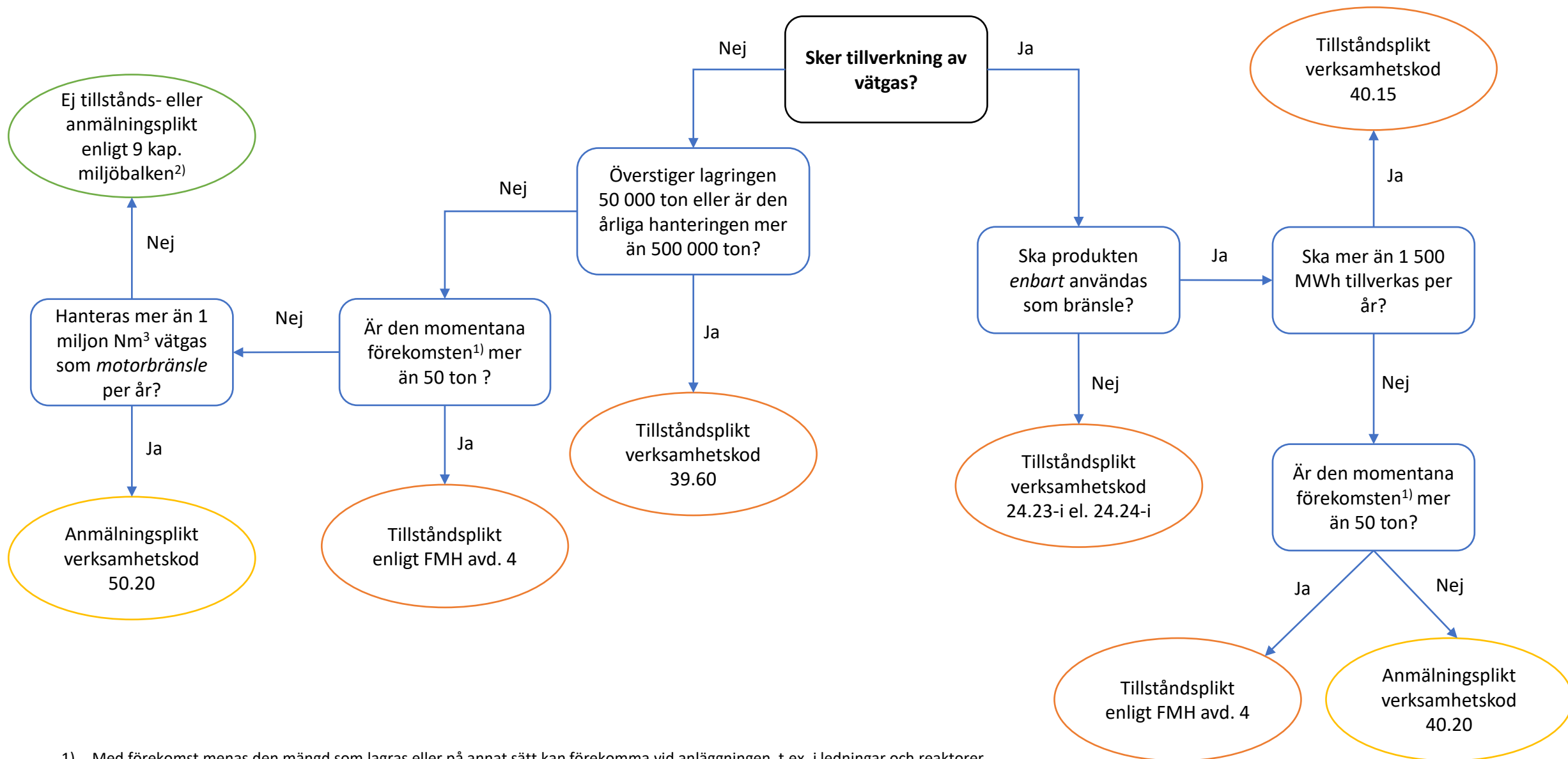
Bilaga

- Flödesschema för bedömning av tillståndsplikt enligt 9 kap. miljöbalken

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan.

Tillstånds- eller anmälningsplikt enligt 9 kap. miljöbalken?

1) Med förekomst menas den mängd som lagras eller på annat sätt kan förekomma vid anläggningen, t.ex. i ledningar och reaktorer

2) Men anläggningen kan fortfarande omfattas av anmälningsplikt enligt Sevesolagen eller tillståndsplikt enligt LBE